

Utlåtande gällande utvecklande av tingsrättsnätverket

Hänvisning OM 3/31/2016

Vörå kommun avger som sitt utlåtande:

Kommunstyrelsen vidhåller sitt tidigare utlåtande och understryker följande punkter:

- det är av särskild vikt att det i fasta Finland finns åtminstone en tingsrätt med majoritetsspråket och förvaltningspråket svenska för att t.ex. kravet för uppgörande av svenskspråkiga handlingar som berör tingsrätter upprätthålls i övriga statliga myndigheter,
- nuvarande Österbottens tingsrätt fungerar bra, så det finns inga omedelbara orsaker till att ändra på tingsrättsnätverket i Österbotten. Om en reform trots detta blir verklighet måste den föregås av en grundlig språkkonsekvensbedömning.
- om föreliggande förslaget om tingsrättsnätverk förverkligas, måste personalens språkkompetenskrav fastställas i lagen gällande även kanslipersonalen för att de språkliga rättigheterna ska tryggas
- svenskspråkiga auskulteringsplatser för tingsnotarier bör bibehållas
- det är högst väsentligt att Österbottens tingsrätt föreslås vara jorrdomstol, kunna behandla företagssaneringsärenden och handha utsköningsbesvärärenden. Då bevaras det specialkunnande som redan finns på orten och det tryggar samtidigt att kunnandet finns i framtiden även på båda nationalspråken.

Som bilaga kommunstyrelsens hela behandling, § 299 7.12.2016.

Vörå 12.12.2016

Vörå kommun

Carina Nyqvist
kanslichef

§ 299 LAGSTIFTNING, Utvecklande av tingsrättsnätverket, utlåtande

KST 07.12.2016, § 299

KST 01.06.2015, § 158

Kommunsekreterarens beredning:

Justitieministeriet begär utlåtande gällande betänkandet om "Utvecklande av tingsrättsnätverket", som har getts av den arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte år 2014. Utlåtandet ska ges senast 31.5.2015. Arbetsgruppens betänkande finns som bilaga.

Bakgrund

Vid den senaste reformen 2010 minskades antalet tingsrätter från 51 till dagens 27 stycken. I samband med den reformen överfördes en del uppgifter till lantmäteriverket och bland annat tingsrätterna i Korsholm och Vasa sammanslogs till Österbottens tingsrätt med placering i Vasa. Språkgrupperna inom Österbottens tingsrätts domkrets är jämnt fördelad (ca 50 %).

Motsvarande utveckling av områdesförstoringar har också skett inom övriga rättsväsendet, hovrätterna, förvaltningsdomstolarna, åklagarämbetena och polisväsendet.

Arbetsgruppens betänkande

Arbetsgruppens uppdrag var att utarbeta ett förslag till reform av tingsrättsnätverket så att rättsskipningens kvalitet och rättssäkerhet också i fortsättningen håller en hög nivå samt att beakta språkliga rättigheter, medborgarperspektivet samt geografiska synpunkter. De motiveringar som framläggs är närmast statsfinansiella och en oro över tillgången på en tillräckligt kompetent domarkår i framtiden.

Arbetsgruppen har som utgångspunkt i sitt arbete beaktat möjligheten till att summariska ärenden, som uppgår till ca 75 % av tingsrättens ärenden men upptar mindre än 10 % av juristernas arbete, överförs från tingsrätterna till utsokningsväsendet eller centraliseras till vissa tingsrätter. För att överbygga den geografiska koncentrationen förväntar man sig att den elektroniska ärendehanteringens ökar liksom möjligheten till videokonferenser. Arbetsgruppen har i sin bedömning fäst vikt vid säkerheten i tingsrätternas lokaler och den elektroniska ärendehanteringens.

Syftet med reformen är att stärka tingsrätterna genom att bilda större administrativa enheter för att på så sätt kunna fördela arbetsmängd och resurser effektivare och jämnare än idag. Domstolarna och deras verksamhetsställen placeras på ett

Utdragets riktighet intygar

Carina Nyqvist, kanslichef

sätt som tryggar tillgången till rättsskydd med hänsyn till geografiska avstånd och befolkningens tyngdpunktsområden.

Arbetsgruppen anser att en tingsrätt borde ha ungefär 20 domare. Arbetsgruppen föreslår att de språkliga rättigheterna tryggas genom att tillsätta ett tillräckligt antal språkdomartjänster i tingsrätterna.

Arbetsgruppen för fram två olika modeller bestående av antingen 17 eller 14 tingsrätter. Arbetsgruppen prioriterar inte någon modell framom en annan. Båda modellerna följer landskapsindelningen med undantag för Pyttis kommun, som av språkliga skäl föreslås höra till Östra Nylands tingsrätts domkrets. Antalet verksamhetsställen skulle enligt båda modellerna minska från nuvarande 57 till 33.

Arbetsgruppen föreslår att de språkliga rättigheterna tryggas genom att språkdomare med utmärkta kunskaper i svenska förutsätts i lag och att antalet ges i förordning.

Modellen med 17 tingsrätter (förvaltningskanslier) består även av 7 övriga kanslier samt sammanträdesplatser på 9 orter. Förslaget innebär att Österbottens tingsrätt och Mellersta Österbottens tingsrätt sammanslås till en tingsrätt med namnet Österbottens tingsrätt. Tingsrättens förvaltningskansli skulle finnas i Vasa samt ett mindre kansli i Karleby. Sammanträdesplatserna i Jakobstad och Kristinestad skulle dras in. Invånarantalet i tingsrättens domkrets uppgår till ca 249 000 invånare, varav svenskspråkigas andel är 39 %. Andelen svenskspråkiga ärenden beräknas bli ca 10 %.

Modellen med 14 tingsrätter (förvaltningskanslier) består även av 10 övriga kanslier samt sammanträdesplatser på 9 orter. Förslaget innebär att tingsrätterna i Österbotten, Mellersta Österbotten och Södra Österbotten sammanslås till en tingsrätt med namnet Österbottens tingsrätt. Tingsrättens förvaltningskansli skulle finnas i Vasa samt mindre kanslier i Karleby och Seinäjoki. Sammanträdesplatserna i Alajärvi, Alavo, Jakobstad, Kauhajoki, Kauhava och Kristinestad skulle dras in. Invånarantalet i tingsrättens domkrets uppgår till ca 443 000 invånare, varav svensk-språkigas andel är 22 %. Andelen svenskspråkiga ärenden beräknas bli ca 5 %.

Utlåtande

Vörå kommun ger följande utlåtande gällande "Utvecklandet av tingsrättsnätverket":

- Nuvarande Österbottens tingsrätt fungerar bra, så det finns inga omedelbara orsaker till att ändra på tingsrättsnätverket i Österbotten. Vi motsätter oss att åter igen, på kort tid, minska nuvarande nätverk av tingsrätter. Fem år är en alltför kort tid för att både grundligt utvärdera utfallet av föregående reforms

Utdragets riktighet intygar

Carina Nyqvist, kanslichef

effekter, samt för att tillräcklig noggrant kunna planera en ny reform. Om en reform trots detta blir verklighet är en modell med 17 tingsrätter att föredra under förutsättning att den föregås av en grundlig språkkonsekvensbedömning.

- Vörå kommun fäster stor vikt vid tingsrätternas förutsättningar att trygga de språkliga rättigheterna, därför är det av särskild vikt att det i fasta Finland finns åtminstone en tingsrätt med majoritetsspråket svenska. Detta för att trygga språklig service på sikt, att trygga förutsättningarna för en god utbildning och möjligheterna till auskultering och tingsmeritering på svenska samt att rekrytera språkkunniga jurister. Tillgången på kompetent domarkår i framtiden beror inte enbart på tingsrätternas storlek, utan även juristutbildningens tillräcklighet och möjlighet att erhålla formell behörighet på båda inhemska språken har stor betydelse för att garantera återväxten av en språkligt kunnig domarkår.
- Gällande verksamhetsställena anser Vörå kommun att det är rätt bedömning att Österbottens tingsrätt i båda modellerna föreslås ha förvaltningskansliet i Vasa, bland annat med tanke på närheten till andra aktörer inom rättsvården som hovrätten, förvaltningsdomstolen, åklagarämbetet, utsökningsverket och polisväsendet. Det är högst väsentligt att Österbottens tingsrätt föreslås vara jorddomstol, kunna behandla företagsaneringsärenden och handha utsökningsbesvärsärenden. Då bevaras det specialkunnande som redan finns på orten och det tryggar samtidigt att kunnandet finns i framtiden även på båda nationalspråken.

TF. KOMMUNDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Kommunstyrelsen omfattar beredningen och avger det som sitt utlåtande.

KST § 158

BESLUT:

Beslut i enlighet med förslag.

Förvaltningsdirektörens beredning:

Utgående från betänkandet om "Utvecklande av tingsrättsnätverket", som har getts av den arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte år 2014 samt utlåtanderesponsen till det har justitieministeriet tillsatt ett nytt projekt att fortsätta utvecklandet av tingsrättsnätverket. Justitieminister Jari Lindström har dragit som riktlinje att antalet tingsrätter med förvaltningskanslier är 20 stycken i framtiden. Skilda kanslier skulle finnas på 4 orter och sammanträdesplatser på 12 orter. Enligt förslag skulle Österbotten och Mellersta Österbottens tingsrätter sammanslås och förvaltningskansliet skulle finnas i Vasa och ett skilt kansli i Karleby.

Utdragets riktighet intygar

Carina Nyqvist, kanslichef

Skillnaden med det tidigare betänkandet om 17 tingsrätt är att tingsrätterna i Södra-Karelen, Kajanaland och i Egentliga Tavastland skulle förbli självständiga. Sammanträdesplatserna i Kauhava, Nurmee och Borgå skulle även förbli. Av de nuvarande sammanträdesplatserna skulle bl.a. Kristinestad dras in.

Som det konstaterats i betänkandet och i utkastet till regeringspropositionen ändras förvaltningspråket från svenska till finska. I förslaget till regeringens proposition konstaterar man att de språkliga rättigheterna för befolkningen inom Österbottens tingsrätts domkrets kan garanteras genom att placera dit en tillräcklig mängd språkdomartjänster. De nuvarande 8 stycken språkdomartjänsterna anses vara tillräckligt och en del kunde också placeras i Karleby. Skillnaden med nuläget är att i stället för de 8 stycken finskspråkiga språkdomartjänsterna med utmärka kunskaper i svenska skulle Österbotten tingsrätt ha lika många svenskspråkiga språkdomare med utmärka kunskaper i finska. På grund av befolkningsunderlaget bör man säkerställa att det finns tillräckligt annan personal med kunskaper i både finska och svenska vilket har hittills inte varit problem i Österbotten.

Ett hörandetillfälle ordnas i Vasa 7.12.2016 som Kenneth Perus och Markku Niskala deltar genom videolänk (och kompletteringar kan göras på beslutsförslaget på grund av det som framkommit i hörandetillfället).

KOMMUNDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Kommunstyrelsen vidhåller sitt tidigare utlåtande och understryker följande punkter:

- det är av särskild vikt att det i fasta Finland finns åtminstone en tingsrätt med majoritetsspråket och förvaltningspråket svenska för att t.ex. kravet för uppgörande av svenskspråkiga handlingar som berör tingsrätter upprätthålls i övriga statliga myndigheter,
- nuvarande Österbottens tingsrätt fungerar bra, så det finns inga omedelbara orsaker till att ändra på tingsrättsnätverket i Österbotten. Om en reform trots detta blir verklighet måste den föregås av en grundlig språkkonsekvensbedömning.
- om föreliggande förslaget om tingsrättsnätverk förverkligas, måste personalens språkkompetenskrav fastställas i lagen gällande även kanslipersonalen för att de språkliga rättigheterna ska tryggas
- svenskspråkiga auskulteringsplatser för tingsnotarier bör bibehållas
- det är högst väsentligt att Österbottens tingsrätt föreslås vara jorddomstol, kunna behandla företagssaneringsärenden och handha utsökningsbesvärärenden. Då bevaras det specialkunnande som redan finns på orten och det tryggar samtidigt att kunnandet finns i framtiden även på båda nationalspråken.

Utdragets riktighet intygar

Carina Nyqvist, kanslichef

KST § 299

BESLUT:
Beslut enligt förslag.

Utdragets riktighet intygar

Carina Nyqvist
Carina Nyqvist, kanslichef